

КАРПАТСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АВГУСТИНА ВОЛОШИНА
Кафедра філософії, богослов'я та гуманітарних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА

Педагогічна практика

Спеціальність 041 Богослов'я

Галузь знань 04 Богослов'я

Затверджено на засіданні кафедри
 Протокол №1 від 27 серпня 2020 р.

Гарант освітньої програми

Викладач дисципліни

Анотація

Робоча програма педагогічної практики складена на підставі положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів в Україні, відповідно освітньо-професійній програмі підготовки магістрів спеціальності 041 Богослов'я

Предметом практики є процес спрямованого розвитку і формування особистості в умовах її виховання, навчання, самовдосконалення, а також педагогічна діяльність як викладача у середній / вищій школі, зокрема застосовування методів і засобів пізнання, навчання і самоконтролю для придбання нових знань і умінь, використання сучасних психолого-педагогічних теорій і методів у професійній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки - педагогічна практика є складовою підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти та є базовою для набуття професійних навичок викладацької діяльності.

Мета та завдання педагогічної практики.

- оволодіння формами, методами, засобами, новітніми технологіями здійснення навчально-виховного процесу в навчальному закладі;
- формування у студентів умінь застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності, усвідомлення професійної значущості цих знань; виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, умінь навичок та педагогічної майстерності;
- розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу кожного студента.

Завдання

- ознайомлення з організаційною структурою освітньої організації та особливостями її функціонування;
 - формування громадської активності майбутнього педагога;
 - дослідження моделей та методів організації навчання і критеріїв оцінювання знань;
 - ознайомлення з програмами різних дисциплін навчального плану;
 - формування уміння розробляти навчальну та робочу програми з обраної дисципліни;
 - засвоєння принципів та методів подання навчального матеріалу;
 - формування організаторських умінь і навичок;

- розвинення педагогічного мислення, професійно-творчих здібностей, інтересу до педагогічної діяльності;
- оволодіння педагогічними вміннями і навичками навчально-виховної роботи у навчальних закладах;
- розвинення власних аналітичних здібностей на прикладі педагогічної діяльності;
- виявлення достатньої самостійності, активності та ініціативності в процесі проходження практики;
- набуття практичних навичок педагогічного досвіду.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти мають **здобути компетентності:**

- *комунікативну* - це вміння вступати в комунікацію (спілкування), бути зрозумілим;
- *продуктивну* - це вміння працювати, отримувати результат, ухвалювати рішення та відповідати за них;
- *автономізації на компетентності* - це здатність до саморозвитку, творчості, самовизначення, самоосвіти, конкурентоспроможності;
- *моральності* - це готовність, спроможність і потреба жити за традиційними моральними нормами;
- *психологічної здатності* використовувати психологічні засоби навчання в організації взаємодії в освітній діяльності.

Програмні результати навчання: отримати навички у підготовці методичних і дидактичних матеріалів та проведенні занять з обраної спеціальності в закладах освіти. На педагогічну практику виділяється два тижні (4 тижні / 20 робочих днів).

1. Основні засади проведення педагогічної практики

Педагогічна практика є важливою складовою магістерської програми підготовки і має на меті систематизацію, розширення і закріплення професійних знань, формування у студентів початкової компетенції ведення самостійної педагогічної діяльності, набуття навичок організації та розробки методичного забезпечення навчального процесу, розвинення творчих здібностей, умінь обґрунтовувати та висловлювати думку, працювати в колективі, набуття студентом професійних компетентностей здійснення самостійної педагогічної діяльності.

Педагогічна практика полягає у залученні студентів-магістрантів до самостійної педагогічної діяльності, ознайомленні з організацією, методичним забезпеченням та методикою здійснення педагогічної діяльності у закладах освіти за гуманітарними напрямками.

Педагогічна практика базується на наступних нормативно-правових актах:

- Закон України від 17 січня 2002 року № 2984-III «Про вищу освіту»;
- Наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93 «Про затвердження Положення про проведення педагогічної практики студентів вищих навчальних закладів України»;
- Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах (наказ міністра освіти України від 02.06.93 р. №161);
- Рекомендацій про порядок створення, організацію і роботу державної екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії у вищих навчальних закладах України (Міністерство освіти України, 1993 р.);
- Статут КаУ імені А. Волошина;
- Освітньо-професійні програми (ОПП) підготовки студентів спеціальності 041 Богослов'я.

2. База педагогічної практики та розподіл робочого часу студента

Практика проводиться під керівництвом наукового керівника випускової кафедри. Студенти можуть самостійно, з дозволу кафедри, обирати місце проходження педагогічної практики і пропонувати його для використання, якщо база педагогічної практики пов'язана з об'єктом професійної діяльності та / або наукового дослідження. Зміна бази педагогічної практики можлива з поважних причин. Рішення про можливість зміни бази педагогічної практики приймає завідувач кафедри. Самостійно змінювати місце педагогічної практики студент не має права.

Педагогічна практика проводиться у 2 семестрі протягом чотирьох тижнів навчального року (20 робочих днів). Час проведення педагогічної практики визначається графіком навчального процесу.

До програми педагогічної практики (крім спеціальних питань) можуть входити прослуховування лекцій, виконання індивідуальних завдань з підготовки методичних або дидактичних матеріалів, оформлення та захист звіту з педагогічної практики. Календарний графік розподілу робочого часу для проходження педагогічної практики наведено у відповідній таблиці 1.

Керівниками магістрів призначаються професори (доценти), які активно ведуть педагогічну та науково-дослідну роботу.

Таблиця 1. Розподілу робочого часу для педагогічної практики

№ з/п	Найменування виду робіт	Кількість робочих днів
1	Інструктаж, вводна лекція	1
2	Вивчення спеціальних питань, виконання індивідуальних завдань за завданням керівника практики та ін. проведення занять. Ведення необхідної документації	15
3	Оформлення щоденника, підготовка звіту	3
4	Захист	1

3. Організація та зміст педагогічної практики

4.

Педагогічна робота майбутніх магістрів є органічною складовою навчального процесу і слугує основою набуття викладацької майстерності.

Педагогічна практика для студентів магістратури проводиться згідно з навчальним планом для денної форми навчання. Під час проходження педагогічної практики та виконання основних завдань програми педагогічної практики, кожен студент повинен взяти участь у підготовці та проведенні занять в академічній групі.

Програма педагогічної практики студентів магістратури складається з наступних частин:

- формування індивідуального графіку проходження педагогічної практики (Додаток 1), ознайомлення студента з вітчизняними, іноземними науковими та іншими джерелами літератури з метою формування бібліографічного списку літератури за обраним напрямом дослідження. За цей період студенти зобов'язані здійснити огляд

нормативної документації та друкованої літератури, зібрати та обробити практичний та інформаційний матеріал, здійснити підбір та обробку даних з напряму магістерської діяльності;

- виконання індивідуального завдання;
- оформлення звіту про проходження педагогічної практики і його захист.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми педагогічної практики забезпечує кафедра. Для безпосереднього керівництва практикою студентів кафедра призначає наукового керівника з числа викладачів тільки з науковим ступенем доктора або кандидата наук.

Під час педагогічної практики студенти повинні:

ознайомитися:

- з навчально-методичною та науковою роботою кафедри, на якій проводиться практика;
- з програмно-методичним забезпеченням навчальної дисципліни, з якої будуть проводитися заняття практикантом;
- із специфікою методики роботи викладачів;

вивчити:

- навчальні програми дисципліни, з якої будуть проводитися практичні, лабораторні заняття чи лекції;
- психологічні, вікові та індивідуальні особливості студентів групи, де будуть проводитися навчальні заняття, стан їх успішності;
- особливості організації та проведення науково-дослідної роботи студентів, інтереси й уподобання їх щодо виховної і позааудиторної роботи;

формувати навички й уміння майбутньої педагогічної діяльності:

- відвідувати заняття викладачів кафедри;
- розробити розгорнутий план-конспект лекційного, практичного або лабораторного заняття з навчальної дисципліни відповідно до робочої навчальної програми;
- провести заняття, в тому числі й одне залікове заняття;
- відвідати та взяти участь в обговоренні заняття своїх колег, написати аналіз (рецензію) цього заняття.

Порядок направлення студентів на практику.

На практику студентів направляють згідно з наказом по університету. Наказом визначається вид педагогічної практики, терміни та місце її проходження, розподіл та закріплення студентів за керівниками педагогічної практики від кафедр, тощо.

Якщо за певних поважних причин студент не може пройти педагогічну практику у заплановані терміни, то наказом встановлюється інший термін педагогічної практики. Перенесення термінів педагогічної практики здійснюється за письмовою заявою студента на ім'я ректора університету за погодженням із завідувачем кафедри.

На початку педагогічної практики, студент має бути проінструктований з техніки безпеки на кафедрі, за місцем проходження педагогічної практики. Проведення інструктажу студентів здійснюється під час проведення установчих зборів. Установчими зборами передбачається ознайомлення студентів з вимогами до проходження педагогічної практики та оформлення необхідних документів. Під час зборів студентам надаються зразки документів для оформлення (перелік документів може включати: лист-направлення на практику, графік проходження педагогічної практики, щоденник педагогічної практики, навчальну програму та методичні вказівки до проходження педагогічної практики тощо). У разі самостійного обрання студентом об'єкту проходження педагогічної практики повинна бути чітко дотримана зазначена процедура направлення на практику.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль педагогічної практики студентів в університеті покладається на завідувача кафедри електроніки.

Індивідуальні завдання студенти отримують у керівника практики від навчального закладу відповідно до бази педагогічної практики.

Кожний студент працює за індивідуальним планом-графіком, який складається керівником практики від навчального закладу на основі типової програми практики з урахуванням специфіки навчального закладу, де проходять практику.

Студенти-практиканти зобов'язані:

- до початку практики одержати необхідну документацію та консультації щодо її оформлення;
- своєчасно прибути на базу практики;
- систематично вести щоденник практики, раз на тиждень подавати його на перевірку керівникам практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- виконувати правила охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- відповідати за виконану роботу, своєчасно оформити звітну документацію, скласти диференційований залік з практики.

Обов'язки керівника практики від бази практики:

- організовує практику відповідно до програм практики;
- організовує інструктажі з правил техніки безпеки й охорони праці і відповідає за дотримання студентами безпечних умов праці;
- ознайомлює і контролює дотримання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку установи;
- забезпечує виконання узгоджених з навчальним закладом графіків проходження практик за структурними підрозділами організації;
- забезпечує студентам-практикантам можливість користування науково-технічною бібліотекою, лабораторіями, нормативною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики та виконання дипломної діяльності;
- після завершення практики дає відгук про виконану практикантами роботу, перевіряє та затверджує їх щоденники і звіти;
- особисто відповідає за проведення практики.

Зміст педагогічної практики.

Основні завдання педагогічної практики відображаються в щоденнику практики.

Студент робить позначки та записує зміст і обсяг виконаної діяльності у щоденник педагогічної практики, а також її результати протягом всієї педагогічної практики.

Фактичне виконання засвідчують науковий керівник з відміткою про вчасність його подання.

5. Структура та вимоги до оформлення звіту з педагогічної практики

Основним документом, що свідчить про виконання студентом програми педагогічної практики є письмовий звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання і уміння студента, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням педагогічної практики. Звіт складається індивідуально кожним студентом.

Рекомендується наступна послідовність викладення матеріалу в звіті:

1. Титульна сторінка звіту (Додаток 2).
2. Завдання.
3. Індивідуальний графік педагогічної практики (Додаток 1).
4. Зміст звіту із зазначенням сторінок.
5. Вступ (мета і завдання практики);
6. Основна частина.
 - 6.1. Напрями та характеристика навчальної діяльності у вищому навчальному закладі.
 - 6.2. Огляд організації навчального процесу. .
 - 6.3. Аналіз методичного забезпечення начального процесу.
 - 6.4. План проведення заняття.
7. Висновки.
8. Список використаних джерел.
9. Додатки.

Обсяг звіту педагогічної практики має становити 10 - 15 сторінок тексту з конкретним описом виконаної діяльності. Оформлюється звіт з дотриманням вимог стандарту установи СОУ ДДТУ 1:2009 - Випускні, курсові проекти і діяльності. Загальні вимоги і правила оформлення.

6. Підведення підсумків та критерії оцінювання результатів педагогічної практики

За результатами педагогічної практики проводиться диференційований залік, який відбувається відкрито перед членами комісії. Атестація за підсумками педагогічної практики проводиться на підставі письмового звіту та щоденника з педагогічної практики, оформлених відповідно до встановлених вимог, та відзиву керівника педагогічної практики. За підсумками атестації виставляється диференційована оцінка.

Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденник, графіки, робочі записи, характеристика, індивідуальне завдання, відгук), подається на рецензування безпосередньому керівнику педагогічної практики від кафедри у термін, який визначається кафедрою та регламентується нормативними й методичними документами з організації і проведення педагогічної практики.

Переданий на кафедру звіт перевіряється керівником педагогічної практики від кафедри. Якщо за результатами перевірки звіту відхилень не виявлено він рекомендується керівником до захисту. Звіт з педагогічної практики захищається студентом на кафедрі.

Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів з педагогічної практики, якості підготовленого звіту, виконання індивідуального завдання, рівня знань, рівня захисту студента та відповідно до критеріїв оцінювання результатів педагогічної практики.

Критерії оцінювання результатів педагогічної практики

При захисті звіту студенту задаються питання і за результатами відповіді комісією виставляється диференційована оцінка за стобальною системою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «**відмінно**» - всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити лекційні, практичні та лабораторні заняття з застосуванням інноваційних технологій педагогічної діяльності. Також продемонстрована активність та ініціативність у підготовці та проведенні занять. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Відгук керівника позитивний, оцінка захисту звіту - «відмінно».

Оцінка «**дуже добре**» - завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння студента застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами педагогічної діяльності. Виявлено вміння проводити лекційні, практичні та лабораторні заняття, але заняття шаблонні, не виявлено творчого, індивідуального підходу. Виявлено вміння встановлювати контакт з учнями та викладачами. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Відгук керівника позитивний, оцінка захисту звіту - «дуже добре».

Оцінка «**добре**» - завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань, зокрема підготовка до уроків, допускалися незначні помилки. Виявлено вміння проводити лекційні, практичні та лабораторні заняття, але заняття шаблонні. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Відгук керівника позитивний, оцінка захисту звіту - «добре».

Оцінка «**задовільно**» - завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник не вірно оформлено. Відгук керівника позитивний, оцінка захисту звіту - «задовільно».

Оцінка «**достатньо**» - завдання виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено. Відгук керівника позитивний, оцінка захисту звіту - «задовільно».

Оцінка **«незадовільно»** - завдання невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник та звіт.

Оцінка за практику вноситься у відомість обліку успішності та в залікову книжку студента. У разі не подання звіту або одержання незадовільної оцінки за результатами захисту педагогічної практики, студент має право на повторний захист на протязі 30 днів після проведення засідання комісії з педагогічної практики.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА***Базова***

- Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика педагогічної діяльності: Підручник. - К.: Знання-прес, 2003. - 325 с.
- Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи. - К.: Кондор, 2008. - 272с.
- Навчальний процес у вищій педагогічній школі / За ред. Мороза О.Г.- К.: НПУ, 2001. - 338 с.
- Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. - К.: Центр учбової літератури, 2017. -232 с.

Додаткова

- Асистентська практика студентів - магістрів. Орієнтовна програма і методичні рекомендації щодо проходження асистентської педагогічної практики. Підготовлені кафедрою педагогіки Львівського національного університету імені Івана Франка, березень 2004 р.
- Сліпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. - К.: НПУ, 2000. - 210 с.
- Національна доктрина розвитку освіти у ХХІ столітті // Освіта України. - 2011. - № 29.
- Шестак Н.В., Астанина С.Ю. Роль научних шкіл в підготовке молодих учених // Труды СГУ. - Вип. 95: Гуманитарные науки. Психология и социология образования. - М., 2006. - С. 176 - 186.